

■ *AfD* w wyborach do Parlamentu Europejskiego - program i kampania wyborcza

Piotr Kubiak

W wyborach do Parlamentu Europejskiego (PE) na Alternatywę dla Niemiec (*AfD*) zamierza głosować ok. 12% niemieckich wyborców. Na takie poparcie dla *AfD* wskazują wyniki trzech najnowszych sondaży (INSA, Forschungsgruppe Wahlen, Infratest dimap) opublikowanych w drugiej połowie maja. Czołowym kandydatem *AfD* w wyborach europejskich został współprzewodniczący partii prof. Jörg Meuthen, będący zarazem ostatnim jej reprezentantem w Parlamencie Europejskim upływającej kadencji. *AfD* prowadzi swą europejską kampanię pod hasłem „Wolność zamiast Brukseli” (*Freiheit statt Brüssel*). W zbliżającej się kadencji Parlamentu Europejskiego (zaplanowanej na lata 2019-2024) *AfD* najprawdopodobniej wejdzie w skład nowej grupy rekrutującej partie narodowe i eurosceptyczne.

Rozpad frakcji *AfD* w Parlamencie Europejskim VIII kadencji

W wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w Niemczech w dniu 25.05.2014 r. *AfD* uzyskała 7,1% głosów, co pozwoliło partii na zdobycie siedmiu mandatów w PE. Był to ogromny sukces nowej eurosceptycznej formacji, która została założona rok wcześniej. Mandaty do PE uzyskali najwybitniejsi przedstawiciele partii skupieni wokół jej założyciela prof. Bernda Luckego, reprezentujący na ogół nurt liberalny w *AfD*. W lipcu 2015 r. w *AfD* doszło do rozłamu. Szeregi partii opuścili zwolennicy B. Luckego, a *AfD* pod kierunkiem nowego kierownictwa (Frauke Petry i J. Meuthen) zaczęła się radykalizować, koncentrując się na krytyce polityki migracyjnej kanclerz A. Merkel. Również w grupie europosłów *AfD* doszło do podziału.

Redakcja:

Radosław Grodzki
Jacek Kubera
(redaktor naczelny)
Piotr Kubiak
Krzysztof Malinowski

Korekta:

Hanna Różanek

Nr 17(391)/2019
23.05.19

ISSN 2450-5080

Biuletyny dostępne
także dzięki:
NEWSLETTER IZ
FACEBOOK
SCRIBD
LINKEDIN
TWITTER

Pięcioro z nich (B. Lucke, Hans-Olaf Henkel, Bernd Kölmel, Joachim Starbatty, Ulrike Trebesius) opuściło szeregi *AfD*. Pozostali oni jednak członkami Grupy Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy (*EKR*). Pozostała przy *AfD* dwójka europosłów opuściła szeregi *EKR*: Beatrix von Storch przeszła do Grupy Europa Wolności i Demokracji Bezpośredniej (*EFDD*), a Marcus Pretzell, który we wrześniu 2017 r. odszedł z *AfD*, przeniósł się do Grupy Europa Narodów i Wolności (*ENF*). B. von Storch zrezygnowała z mandatu w PE po tym, jak dostała się do Bundestagu w wyniku wyborów z 24.09.2017 r. Jej miejsce zajął J. Meuthen, który pozostał ostatnim posłem reprezentującym *AfD* w Parlamencie Europejskim VIII kadencji.

Kampania wyborcza *AfD*

Alternatywa dla Niemiec zainaugurowała swą kampanię wyborczą do Parlamentu Europejskiego 6.04.2019 r. w Offenburgu płomiennym wystąpieniem J. Meuthena. *AfD* prezentuje się wyborcom jako jedyna licząca się niemiecka partia, która zdecydowanie przeciwstawia się dalszemu pogłębianiu integracji europejskiej i kolejnym regulacjom narzuconym przez Brukselę. W zamian Alternatywa dla Niemiec proponuje reformę Unii Europejskiej zwróconą w kierunku Europy ojczyzn z silną rolą państw narodowych, a także przekształcenie UE we wspólnotę gospodarczą. Na kampanii *AfD* cieniem kładą się oskarżenia związane z nielegalnym przyjęciem na poczet kampanii w latach 2016 i 2017 darowizn rzeczowych w formie kampanii medialnej (w sprawę tę zamieszany jest m.in. J. Meuthen), co podważyło wiarygodność partii, a także ujawnione przez media powiązania z Kremlem niektórych polityków *AfD* (sprawa Markusa Frohnaiera).

Liderzy *AfD* podczas kampanii wyborczej muszą stosować ostrożną taktykę, aby nie zniechęcić do partii części umiarkowanego elektoratu (przejętego wcześniej od innych partii, np. chadeckich) i nie rozczarować swych radykalnych zwolenników. W programie wyborczym *AfD* znalazł się zapis mówiący o możliwości opuszczenia przez Niemcy (*Dexit*) struktur UE, jednak jest to traktowane jako rozwiązanie ostateczne. Obydwaj przewodniczący partii - Alexander Gauland i J. Meuthen - musieli potem wyjaśnić, że *AfD* nie dąży do wyjścia Niemiec z UE ani do jej rozbitcia, lecz do zreformowania Unii w taki sposób, aby najważniejsze decyzje znalazły się w ręku państw narodowych. *Dexit* stanowić miał ostateczne rozwiązanie na wypadek niepowodzenia reform postulowanych przez *AfD*.

J. Meuthen w imieniu *AfD* uczestniczył 8.04.2019 r. w spotkaniu założycielskim nowej frakcji w Parlamencie Europejskim: Europejskiego Sojuszu na rzecz Ludzi i Narodów (*European Alliance of People and Nations, EAPN*). W spotkaniu założycielskim obok *AfD* udział wzięli przedstawiciele włoskiej Ligi Matteo Salvini (pomysłodawcy całej inicjatywy), Duńskiej Partii Ludowej oraz Partii Finów. Do grona tego dołączyła również austriacka *FPÖ* oraz francuskie Zjednoczenie Narodowe (*RN*) Marine Le Pen.

Ustrój Unii Europejskiej w programie *AfD*

Alternatywa dla Niemiec ogłosiła w styczniu 2019 r. swój europejski program wyborczy ([link](#), dostęp 23.05.2019). Zdaniem partii Unia Europejska musi zostać zreformowana, ponieważ przekształciła się w „niedemokratyczną strukturę” zdominowaną przez najważniejszych europejskich aktorów politycznych, jest nadzorowana przez niekontrolowaną biurokrację, a zapisana w traktatach zasada pomocniczości została zignorowana. *AfD* w swym programie utyskuje na fakt dławienia europejskiej konkurencyjności przez unijne regulacje. Według Alternatywy dla Niemiec polityka KE i Rady Europejskiej została zdominowana przez partykularne interesy poszczególnych państw i lobbystów. Do tego demokratyczna kontrola nad unijnymi instytucjami jest niewystarczająca. W odróżnieniu od pozostałych liczących się partii niemieckich, które chcą wzmocnienia kompetencji Parlamentu Europejskiego, *AfD* domaga się likwidacji PE „z jego 751 uprzywilejowanymi eurodeputowanymi”. Kompetencje legislacyjne PE powinny - zdaniem *AfD* - znaleźć się ponownie w rękach parlamentów narodowych. Partia domaga się przywrócenia prymatu prawa krajowego nad prawem unijnym oraz możliwości odwołania się do referendum w najważniejszych dla przyszłości UE sprawach. Zgodnie ze swoimi zasadami, *AfD* sprzeciwia się ingerowaniu UE w sprawy wewnętrzne państw członkowskich, dlatego chce zakończyć ingerencję TSUE w suwerenność państw członkowskich. Jeśli postulaty *AfD* nie zostaną uwzględnione, partia ta proponuje rozważenie jako ostateczną opcję *Dexitu*, czyli wyjścia Niemiec ze struktur UE. O tym mieliby jednak rozstrzygnąć obywatele w referendum, co byłoby zgodne z zasadami demokracji bezpośredniej promowanej przez *AfD*.

Budżet unijny, przyszłość strefy euro, gospodarka

AfD sprzeciwia się propozycji KE postulującej zwiększenie ram finansowych UE na lata 2021-2027, zwłaszcza w kontekście prawdopodobnego wyjścia Wielkiej Brytanii ze struktur Unii Europejskiej. Partia ta uważa, że rosnące wydatki UE powinny być finansowane z oszczędności uzyskanych w drodze odbiurokratyzowania UE i rezygnacji „z turystyki pomiędzy Strasburgiem a Brukselą”. Zdaniem *AfD*, dalsze uczestnictwo RFN w strefie euro w obecnym kształcie nie jest korzystne z perspektywy niemieckiego podatnika. Jako remedium *AfD* proponuje powrót do walut narodowych (euro mogłoby pełnić rolę waluty równoległej). *AfD* sprzeciwia się uwspólnotowieniu długów i wypuszczeniu europejskich obligacji (całkowicie odrzuca pomysł powołania europejskiego ministra finansów), krytykuje Europejski Bank Centralny za „politykę zerowych stóp procentowych”, która rujnuje subsydiowane przez państwa systemy emerytalne (w tym system RFN) oraz za „manipulowanie wolnym rynkiem”. *AfD* z nieufnością podchodzi do wspólnych europejskich projektów w zakresie cyfryzacji, gdyż mogą one obejmować również monitorowanie i cenzurowanie Internetu, a co za tym idzie ograniczać wolność obywateli i utrudniać pracę biznesowi. Według *AfD* korzystanie i rozwijanie nowoczesnych technologii, w tym Internetu, powinno iść w parze z zabezpieczeniem prywatnej sfery użytkowników. Alternatywa dla Niemiec uważa, że kwestie związane z ochroną środowiska i polityką energetyczną należą do wyłącznej kompetencji państw

narodowych. Partia ta odrzuca paryskie porozumienie klimatyczne oraz sprzeciwia się dekarbonizacji niemieckiej gospodarki, gdyż może ona doprowadzić do spadku konkurencyjności niemieckiego przemysłu. *AfD* niechętnie podchodzi do rezygnacji z silników diesla.

Polityka migracyjna i ochrona granic

AfD uważa, że wszelka imigracja do Europy musi być ograniczona i kontrolowana w taki sposób, aby zachować tożsamość kulturową europejskich narodów. Obawia się, że dalszy napływ imigrantów może doprowadzić do marginalizacji rdzennych narodów Europy. *AfD* odrzuca pakt migracyjny ONZ i wspólny europejski system azylowy. Zdaniem *AfD* polityka migracyjna i azylowa powinna należeć do kompetencji poszczególnych państw. Alternatywa opowiada się za wzmocnieniem kontroli granic zewnętrznych UE, ale również za wprowadzeniem kontroli na granicach wewnętrznych. Ponadto *AfD* domaga się natychmiastowego deportowania z UE osób, które nie uzyskały prawa do pobytu na terenie Niemiec i UE. W programie pojawiła się propozycja podpisywania umów na wzór australijski z krajami tranzytowymi, aby te przyjmowały na swe terytorium deportowanych z UE imigrantów, jeśli kraje pochodzenia nie zgodziłyby się na ich przyjęcie.

Bezpieczeństwo i obrona, relacje z Rosją i Turcją

W swym programie wyborczym *AfD* jednoznacznie opowiada się za członkostwem Niemiec w NATO, wzywając przy tym do wzmocnienia europejskiego filaru Sojuszu i większej w nim roli Niemiec. Partia jest przeciwna tworzeniu odrębnych europejskich struktur wojskowych. *AfD* chce odbudować potencjał obronny Niemiec m.in. poprzez zwiększenie nakładów na obronność (do 2% PKB) i przywrócenie obowiązkowej służby wojskowej. Partia ma nadzieję, że państwo niemieckie będzie wspierało przede wszystkim interesy niemieckiego przemysłu obronnego. Alternatywa dla Niemiec oczekuje normalizacji stosunków z Rosją i znoszenia sankcji nałożonych na ten kraj. *AfD* popiera budowę gazociągu *Nord Stream 2*, zastrzegając przy tym, że należy uwzględnić bezpieczeństwo dostaw dla państw Europy Środkowo-Wschodniej. Ponadto *AfD* odrzuca możliwość wejścia Turcji do struktur UE ze względu na znaczne różnice kulturowe.

Wnioski

Wybory do Parlamentu Europejskiego IX kadencji pozwolą *AfD* na wprowadzenie znaczącej reprezentacji do Parlamentu Europejskiego. Jeśli sondaże przedwyborcze znajdą potwierdzenie w wynikach wyborów, *AfD* zdobędzie 12 mandatów w PE. Atutem *AfD* w opinii części niemieckich wyborców jest fakt, że partia ta reprezentuje odmienne od pozostałych dużych partii niemieckich stanowisko wobec tak kluczowych kwestii, jak kształt Unii Europejskiej, problem imigracji, budżet unijny czy polityka

klimatyczna. Akces do *EAPN* definiuje pozycję *AfD* w Parlamencie Europejskim jako ugrupowania eurosceptycznego.

Tezy zawarte w tekście wyrażają jedynie opinie autora.

Piotr Kubiak - dr, historyk, pracownik działu badawczo-analitycznego w Instytucie Zachodnim, zainteresowania badawcze: dzieje Niemiec w XIX i XX w., ewolucja niemieckiego systemu partyjnego.